

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ivo Pospíšila, soudce JUDr. Josefa Baxy a soudkyně JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **R. P.**, zastoupen JUDr. Radkem Navrátilem, advokátem se sídlem Rooseveltova 564/6, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 8. 2020, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2022, č. j. 33 Ad 21/2020 - 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 4. 2020, č. j. X, snížila žalobci podle § 56 odst. 1 písm. e) a § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, výši invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 6.815 Kč měsíčně, a to ode dne 6. 5. 2020. Podkladem tohoto rozhodnutí byl posudek o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Blansko (dále jen „OSSZ“) ze dne 29. 1. 2020, která žalobce uznala invalidním pouze v prvním stupni invalidity, neboť jeho pracovní schopnost poklesla z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 35 %.

[2] Napadeným rozhodnutím žalovaná v námitkovém řízení rozhodnutí vydané v I. stupni změnila tak, že žalobci invalidní důchod odňala. Žalovaná nechala vypracovat svým lékařem posudek o invaliditě ze dne 28. 7. 2020, podle kterého již nejde o invaliditu

prvního stupně, protože pracovní schopnost žalobce klesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 20 %.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu u Krajského soudu v Brně, který ji napadeným rozsudkem zamítl. V řízení před krajským soudem vypracovala posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, pracoviště v Brně, posudek ze dne 6. 4. 2021 (dále také „posudek posudkové komise“). Posudková komise zasedala ve složení předsedy komise a dalšího lékaře s odborností v oboru ortopedie. Žalobce byl jejího jednání přítomen společně se svým zástupcem. Posudková komise se ztotožnila se závěry posudku lékaře žalované z námitkového řízení ze dne 28. 7. 2020 a potvrdila, že dnem zániku invalidity je 29. 1. 2020. V rámci jednání konaného dne 31. 1. 2022 krajský soud provedl důkaz posudkem posudkové komise. Přítomný zástupce žalobce a zástupkyně žalované neměli k tomuto posudku žádné připomínky.

[4] Krajský soud neshledal žádné zásadní nedostatky posudku z pohledu jeho úplnosti a konstatoval, že žalobce ani žádné konkrétní námitky proti jeho úplnosti neuplatnil. Komise jej podrobně vyšetřila, jejím členem byl odborný ortoped. Při objektivním vyšetření se komise soustředila zejména na dochovanou hybnost jednotlivých úseků páteře. Zjistila aktivní hybnost krční páteře do jedné třetiny normy a u bederní páteře do jedné poloviny normy.

[5] Soud shledal, že posudek je i přesvědčivý, neboť je srozumitelný a věcně (i když poněkud úsporně) odůvodněný. Posudková komise se vypořádala s efektem obou nejzávažnějších zdravotních postižení – jak chronickým vertebrogenním algickým syndromem C a Th páteře, tak poruchou osobnosti smíšeného typu. Jednoznačně jako rozhodující zdravotní postižení určila postižení bolestivým páteřním syndromem. Zcela ve shodě s posudkem lékaře žalované určila pokles pracovní schopnosti s tím, že kvalifikovala rozhodující zdravotní postižení podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1 písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Míru poklesu pracovní schopnosti odvinula od horní hranice zvolené položky (20 %). Výslovně uvedla, že tuto horní hranici volí s ohledem na všechna ostatní zdravotní postižení a s přihlédnutím k dosaženému stupni vzdělání a profesi žalobce.

[6] Podkladem posudku byly všechny relevantní lékařské zprávy, které žalobce předkládal v předcházejících řízeních i v řízení před soudem. Posudek je založen na obsáhlém shrnutí lékařských zpráv. Podkladem byl i znalecký posudek MUDr. Zdeňka Šmída z oboru zdravotnictví, specializace traumatologie pohybového ústrojí a ortopedie, ze dne 20. 10. 2020. Tento znalecký posudek nebyl vypracován znalcem se specializací z posudkového lékařství. Znalec se tedy nemohl kompetentně vyjádřit k otázce poklesu pracovní schopnosti žalobce způsobeného funkčními dopady jednotlivých poruch spadajících do jeho kompetence (chirurgie, ortopedie), ale pouze k otázce, zda žalobce takovými poruchami trpí a jaké funkční deficity způsobují. Proto jej krajský soud nepovažoval za důkaz v otázce invalidity či stupně invalidity, ale pouze za odborný lékařský podklad pro posudkové hodnocení. V rozsahu, jímž se posudek znalce k otázkám poklesu pracovní schopnosti vyjadřuje, je proto irrelevantní. Navíc je v otázce hodnocení míry invalidity zcela nepřesvědčivý, neboť znalec v posudku uvedl, že na základě

pokračování

jím provedeného ortopedického vyšetření a doložené zdravotní dokumentace je míra poklesu pracovní schopnosti žalobce na celkové míře 100 %, přičemž znalec doporučil připočítat 10 % za psychické onemocnění uznané lékařem žalované a dále refluxní chorobu jícnu, neotaxovanou, ale uznanou chorobu lékařem žalované v procentním rozmezí 10 – 20 %.

[7] Znalecký posudek se vyjadřuje k dochované hybnosti na jednotlivých úsecích páteře, kde ve vztahu k cervicobrachialgie a hernii C5/6 dovozuje „omezení hybnosti při horní hranici středního stupně“. To v zásadě odpovídá závěrům posudkové komise (aktivní pohyb do 1/3 normy). U hrudní páteře znalec konstatoval shodně s posudkovou komisí akcentaci kyfózy, ale dovodil omezení hybnosti do poloviny normy. Ohledně hybnosti bederní páteře shledal znalec úplnou funkční ztrátu hybnosti bederního úseku (L4, L5 a S1), což zjištěním posudkové komise neodpovídá (hybnost do poloviny normy). Tyto rozdíly ovšem nemusejí hrát zásadní roli, neboť je třeba zohlednit časový odstup mezi oběma posouzeními, jakož i odlišné podmínky obou vyšetření. Nadto byl znalecký posudek vypracován až po vydání napadeného rozhodnutí. Posudková komise závěry znalce výslovně nezpochybnila, pouze na ně jako celek odkázala. Krajský soud považoval za stěžejní, že na základě shody posudku posudkové komise ze dne 6. 4. 2021 a posudku lékaře žalované ze dne 28. 7. 2020 bylo jednoznačně stanoveno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není psychické postižení, ale bolestivý páteřní syndrom v uvedené specifické kvalifikaci. Oba posudky jsou v praktické shodě i ohledně závěru o tom, že tíže rozhodujícího zdravotního postižení i po zohlednění psychických obtíží žalobce nedosahuje intenzity prvního stupně invalidity, ale jde pouze o pokles pracovní schopnosti v míře 20 %.

II. Kasační stížnost a řízení před Nejvyšším správním soudem

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel předně tvrdí, že posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 6. 4. 2021 nebyl žalobci ze strany posudkové komise doručen, ani s ním nebyl orgány seznámen. Tím byly porušeny čl. XIV odst. 6 Metodického pokynu pro postupy posudkových komisí MPSV při posuzování zdravotního stavu pro účely opravných řízení, vydaného Ministerstvem práce a sociálních věcí pod č. j. 2013/77855-722, § 16a odst. 6 a § 8 odst. 10 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Stěžovatel neměl možnost se k tomuto posudku jakýmkoliv způsobem vyjádřit, i když se přímo dotýká posouzení jeho zdravotního stavu a navíc sloužil jako významný podklad pro vydání napadeného rozsudku. Současně nelze připustit, aby toto pochybení krajského soudu bylo obcházeno konstatováním o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí kdykoliv v průběhu řízení, jak vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu. Výsledek vyšetření nebyl zaslán ani právnímu zástupci žalobce.

[10] Vyšetření proběhlo pouze formálně v kancelářských prostorách bez jakéhokoliv odborného lékařského vybavení. Tomu odpovídala i důkladnost samotného vyšetření, které postrádalo náležitosti podrobného lékařského vyšetření, na rozdíl od vyšetření provedeného v Okresní nemocnici v Břeclavi MUDr. Zdeňkem Šmídem, který v rámci posouzení zdravotního stavu stěžovatele využil všech potřebných lékařských metod a postupů za pomoci lékařských přístrojů, včetně např. magnetické rezonance a rentgenu. Při vyšetření se komise soustředila na dochovanou hybnost jednotlivých úseků páteře, avšak mimo jiné zcela opomněla zahrnout mezi faktory, dle kterých posuzovala zdravotní stav stěžovatele, jeho psychické potíže, které mu byly již dříve diagnostikovány.

[11] V rozsudku krajského soudu je uvedeno, že v rámci posudkové komise působil i odborný ortoped, avšak tato skutečnost nebyla v souvislosti s vyšetřením stěžovateli nikterak prokázána. Taktéž nebylo prokázáno, že členem komise byl posudkový lékař. Komise při vyšetření byla toliko dvojčlenná. O těchto dvou členech nemůže bez doručeného posudku posudkové komise či protokolu o jednání stěžovatel spolehlivě určit, zda byli posudkovým lékařem a odborníkem z oboru ortopedie či nikoliv. Tím byl porušen § 16b odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, který upravuje složení posudkové komise.

[12] Krajský soud vytýká znaleckému posudku vypracovanému MUDr. Zdeňkem Šmídem vadu v tom, že nebyl vypracován znalcem se specializací z posudkového lékařství. Z toho vyvozuje, že se znalec nemohl kompetentně vyjádřit k otázce poklesu pracovní schopnosti stěžovatele způsobeného funkčními dopady jednotlivých poruch spadajících do jeho kompetence (chirurgie, ortopedie), ale pouze k otázce, zda stěžovatel takovými poruchami trpí a jaké funkční deficity způsobují. Z důkazů na straně žalované však nevyplývá, že by posudkový lékař byl součástí posudkové komise. Stěžovateli totiž bylo sděleno, že člen posudkové komise měl být odborný ortoped.

[13] MUDr. Zdeněk Šmíd je zapsán v seznamu znalců vedeném Ministerstvem spravedlnosti v oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie se specializací na traumatologii pohybového ústrojí a odvětví ortopedie. Znalcem byl jmenován Krajským soudem v Brně pod pořadovým číslem SPR 4017/89, a to dne 15. 11. 1989. Lékařskou praxi vykonává již od roku 1975, tudíž se jedná o velmi zkušeného lékaře v odvětví chirurgie a ortopedie, který je schopen posoudit, zda stěžovatel trpí uvedenými poruchami a jejich funkčními deficity. Vzhledem k jeho dlouholeté praxi a odborným zkušenostem je taktéž schopen posoudit pokles pracovní schopnosti stěžovatele, jak uvedl ve znaleckém posudku ze dne 24. 10. 2020. Tento znalecký posudek je zapsán ve znaleckém deníku pod číslem pořadovým 215 a je opatřen znaleckou doložkou.

[14] Znalecký posudek obsahuje veškeré potřebné formální náležitosti stanovené vyhláškou o posuzování invalidity i dostatečné odůvodnění jeho závěrů. Krajský soud proto nesprávně označil tento znalecký posudek a jeho závěry týkající se otázky poklesu pracovní schopnosti stěžovatele za zcela irrelevantní a nepřesvědčivé. Krajský soud hodnotil věc předpojatě a upřednostnil právní formálnost před skutkovým posouzením stěžovatelova stavu.

[15] Posudek posudkové komise nemohl představovat stěžejní důkaz v soudním řízení, neboť nenaplnuje požadavky stanovené zákonem i citovanou metodikou Ministerstva

pokračování

práce a sociálních věcí. Přestože posudková komise závěry znaleckého posudku MUDr. Zdeňka Šmída nijak nezpochybnila, učinila posouzení diametrálně odlišné. Sám krajský soud uznal, že posudkový závěr je odůvodněn úsporně, avšak i přesto jej formalisticky označil za důkaz přesvědčivý a úplný.

[16] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že je v otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem vázána posudkem lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a v rámci řízení o námitkách podle § 88 odst. 9 tohoto zákona svým lékařem, neboť obdobně jako při posouzení míry poklesu pracovní schopnosti se jedná o otázku odbornou, vyžadující znalosti v oboru medicíny a též v oboru posudkového lékařství. Podle § 4 odst. 2 téhož zákona posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění ministerstvo svými posudkovými komisemi. Žalovaná nemá důvod pochybovat o zákonnosti a objektivitě napadeného rozsudku a s právním názorem v něm vyjádřeným se ztotožňuje. Proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[17] Kasační soud se v rámci řízení o kasační stížnosti obrátil na posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí, Oddělení výkonu posudkové služby Brno. Posudkovou komisi vyzval, aby soudu doložila doručenkou vztahující se k posudku ze dne 6. 4. 2021, evidovaného pod evidenčním číslem SZ/2021/283-BR-11, stěžovateli, a prokázala tak, že mu byl posudek skutečně doručen. Posudková komise zaslala soudu kopii doručanky stěžovateli. Z ní vyplývá, že stěžovateli byl tento posudek doručován do vlastních rukou, zásilka byla uložena dne 8. 4. 2021 a stěžovatel si ji převzal dne 9. 4. 2021, což stvrzuje jeho podpis na obálce.

[18] Přípisem následně soud stěžovatele vyzval, aby se k doručence ve lhůtě 7 dnů vyjádřil. Právní zástupce stěžovatele k ní uvedl, že si stěžovatel není vědom, že by posudek převzal, a ani si nevybavuje, že by se seznámil s jeho obsahem. Pokud by tomu tak bylo, v řízeních by argumentoval proti jeho samotnému obsahu. Nadto má stěžovatel zřízenou datovou schránku pro fyzickou osobu, do které jsou mu běžně doručovány zprávy. Zprávy doručované do datové schránky přebíral a nezjistil, že by mu posudková komise zaslala jakoukoliv zprávu označenou předmětem „posudek“. Stěžovatel byl navíc zastoupen právním zástupcem, kterému taktéž zpráva do datové schránky nepřišla.

III. Vlastní posouzení věci

[19] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je z části přípustná (viz níže), včasná a podaná oprávněnou osobou, která je zastoupena advokátem. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná.

[20] O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[21] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako přijatelnou, neboť tvrzená pochybení krajského soudu týkající se nemožnosti seznámit se s obsahem posudku posudkové komise představují pochybení natolik zásadní, že by mohla mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[22] Kasační stížnost není důvodná.

III.A Doručování posudku posudkové komise

[23] Soud se nejprve zabýval otázkou doručování posudku posudkové komise MPSV ze dne 6. 4. 2021. Stěžovatel tvrdí, že mu posudek nebyl doručen, v čemž spatřuje vadu řízení před správním orgánem, pro kterou měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit [kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Ve skutečnosti však namítá vadu řízení před krajským soudem, která měla dle něj vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Posudek byl totiž vypracován až v rámci řízení o žalobě. Právě i z toho důvodu se jedná o přípustnou kasační námitku, přestože ji stěžovatel nenamítal v řízení před krajským soudem - stěžovatel ji nemohl uplatnit již v žalobě (srov. § 104 odst. 4 s. ř. s.).

[24] Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení *Okresní správa sociálního zabezpečení posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob pro účely sociálního zabezpečení a pro účely poskytnutí dávek a průkazu osoby se zdravotním postižením podle jiných právních předpisů při zjišťovacích a kontrolních lékařských prohlídkách. Za tím účelem posuzují invaliditu a změnu stupně invalidity.*

[25] Podle § 8 odst. 10 téhož zákona *Okresní správa sociálního zabezpečení a Česká správa sociálního zabezpečení předá nebo zašle občanu do 7 dnů stejnopis posudku vydaného podle odstavce 1 písm. a) (...); náležitosti tohoto posudku stanoví prováděcí právní předpis.*

[26] Dle § 16a odst. 6 tohoto zákona *ustanovení § 8 odst. 10 platí obdobně pro posudkovou komisi.*

[27] Podle § 16a odst. 1 téhož zákona se na postup při vydání posudku podle (...) § 8 odst. 1 až 8 použije část čtvrtá správního řádu, s výjimkou ustanovení § 15 odst. 2 až 4, § 134,

pokračování

§ 156 odst. 2 a § 158 odst. 2 správního řádu; obdobně přitom platí ustanovení § 17 a 38 správního řádu.

[28] Podle § 154 správního řádu *jestliže správní orgán vydává vyjádření, osvědčení, provádí ověření nebo činí sdělení, která se týkají dotčených osob, postupuje podle ustanovení této části, podle ustanovení části první, obdobně podle těchto ustanovení části druhé: § 10 až § 16, § 19 až § 26 (ustanovení upravující doručování – zvýrazněno a doplněno NSS), § 29 až § 31, § 33 až § 35, § 37, § 40, § 62, § 63, a obdobně podle těchto ustanovení části třetí: § 134, § 137 a § 142 odst. 1 a 2; přiměřeně použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná.*

[29] Podle § 20 odst. 1 věty první správního řádu platí, že fyzické osobě se písemnost doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 4), na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti, na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu; fyzické osobě lze však doručit, kdekoli bude zastížena. Platí nicméně, že orgán veřejné moci doručuje dokumenty do datové schránky dle § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, pokud má příjemce zřízenou a zpřístupněnou datovou schránku k okamžiku vypravení doručované písemnosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2017, č. j. 6 As 5/2017 - 22). Účinky doručení však nastávají i tehdy, pokud sice není v rozporu s § 17 odst. 1 zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů doručováno do zpřístupněné datové schránky adresáta, ale prostřednictvím držitele poštovní licence, nicméně adresát si písemnost fakticky převezme. Materiálně tedy doručeno je, a je zcela bez významu, že nebyl dodržen zákonný způsob doručování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 8 As 31/2011 - 88).

[30] Podle § 34 odst. 2 správního řádu pak platí, že *s výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak.*

[31] V projednávané věci byl posudek doručen pouze stěžovateli samotnému, nikoli jeho zástupci. Tato skutečnost plyne z doručky posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, Oddělení výkonu posudkové služby Brno. Z ní vyplývá, že stěžovateli byl tento posudek doručován do vlastních rukou, zásilka byla uložena dne 8. 4. 2021 a stěžovatel si ji převzal dne 9. 4. 2021, což stvrzuje jeho podpis na obálce.

[32] V případech, kdy je zástupce z hlediska doručování opomenut, je klíčové posouzení procesní aktivity účastníka řízení. Např. pokud i přes vadné doručování rozhodnutí účastník podá proti tomuto rozhodnutí odvolání a není mu upřeno jeho projednání, nemůže být tímto vadným doručováním rozhodnutí účastník poškozen na svých právech (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2009, č. j. 4 Ads 74/2009 - 56, a Potěšil, Lukáš, David Hejč, Filip Rigel a David Marek. *Správní řád. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 182. ISBN 978-80-7400-598-5).

[33] Bylo proto pochybením posudkové komise, která stejnopis posudku nezaslala zástupci stěžovatele, ale stěžovateli samotnému. Nejedná se však o vadu řízení před krajským soudem, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé

a pro kterou by bylo nutné napadený rozsudek zrušit [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Je tak tomu z toho důvodu, že s obsahem posudku byl prokazatelně seznámen nejen stěžovatel, jemuž byl posudkovou komisí doručen, ale i jeho zástupce. Během jednání před krajským soudem dne 31. 1. 2022, jehož se zástupce účastnil, byl tento posudek proveden jako důkaz. Ze zvukového záznamu z jednání vyplývá, že soudce krajského soudu přečetl jeho obsah a poté se dotázal zástupce stěžovatele i žalované, zda se k posudku chtějí vyjádřit. Zástupce stěžovatele přitom proti posudku nic nenamítal ani se k němu nijak nevyjádřil. Nesdělil soudu dokonce ani to, že mu posudek nebyl doručen. Ostatně své závěry posudková komise sdělila již v rámci vyšetření, kterého se společně se stěžovatelem zúčastnil i jeho zástupce. Celkem s ním tedy stěžovatel a/nebo jeho zástupce byli seznámeni třemi různými způsoby. Není tedy pravdou, že stěžovateli a jeho právnímu zástupci nebyl obsah posudku znám, a nemohl se proto k němu vyjádřit a brojit proti jeho obsahu.

III.B Složení posudkové komise

[34] Pokud jde o námitku týkající se složení posudkové komise, je třeba uvést, že samotnému vyšetření stěžovatele byl přítomen jeho právní zástupce. Případného vadného složení komise by si proto musel být vědom již v jeho průběhu. Proti složení komise ničeho nenamítal ani v průběhu vyšetření, ani během jednání před krajským soudem, kdy měl příležitost se k posudku vyjádřit.

[35] Podle § 16b odst. 1 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení jsou posudkové komise ministerstva *nejméně tříčlenné. Předsedou posudkové komise může být jen lékař. Předseda posudkové komise a tajemník posudkové komise jsou vždy zaměstnanci zařazení k výkonu práce v ministerstvu; tajemník je členem posudkové komise. Dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů.*

[36] Dle § 16b odst. 2 téhož zákona *posudková komise ministerstva je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen posudkový lékař, který je předsedou této komise, tajemník a další lékař. Posudková komise ministerstva se usnáší většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje hlas jejího předsedy.*

[37] V nyní projednávaném případě zasedala posudková komise v zákonem předvídaném složení. Z posudku totiž vyplývá, že se skládala ze tří členů – posudkového lékaře, který byl předsedou komise, dále lékaře se specializací v oboru ortopedie, a tajemnice komise (č. l. 28 soudního spisu). Stěžovatelova námitka je tedy nedůvodná.

III.C Průběh vyšetření a znalecký posudek vypracovaný MUDr. Zdeňkem Šmídem

[38] Soud závěrem posoudil zbylé kasační námitky, konkrétně způsob provedení vyšetření, chybějící posuzované zdravotní faktory ve vztahu k psychickým potížím stěžovatele a způsob, jakým krajský soud i posudková komise zohlednily znalecký posudek vypracovaný MUDr. Zdeňkem Šmídem.

pokračování

[39] V řízení o žalobě proti rozhodnutí ve věcech odejmutí invalidního důchodu si krajský soud nemůže učinit úsudek o zdravotním stavu a pracovní schopnosti účastníka řízení sám. K posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění zřizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí jako své orgány posudkové komise. Ty jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

[40] Při přezkumu správního rozhodnutí o odejmutí invalidního důchodu krajský soud neposuzuje věcnou správnost takového posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 3 Ads 70/2012 - 14, či ze dne 6. 8. 2019, 1 Ads 154/2019 - 21).

[41] Nejvyšší správní soud proto v rozsahu vymezeném kasačními námitkami hodnotil, zda krajský soud správně posoudil, že posudek splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Kasační soud se přitom ztotožňuje s krajským soudem v tom, že posudková komise komplexně posoudila stěžovatelův zdravotní stav, přihlédla ke všem tvrzeným obtížím (týkajícím se problémů s páteří i psychických potíží) a učinila tak na základě úplné zdravotnické dokumentace (včetně znaleckého posudku MUDr. Šmída). Krajský soud mimo jiné průběh vyšetření označil za objektivní, srovnal závěry učiněné v posudku se závěry MUDr. Šmída, zabýval se možnými důvody, proč se liší jeho závěry ohledně ztráty hybnosti bederní páteře, a uvedl rovněž, že se posudková komise zabývala poruchou osobnosti smíšeného typu, kterou trpí stěžovatel, avšak jako rozhodující zdravotní postižení určila postižení bolestivým páteřním syndromem.

[42] Nadto soud podotýká, že z § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení plyne, že posudek komise je nezbytným důkazem v řízení o soudním přezkumu. Krajský soud je povinen si jej od posudkové komise vyžádat. Stěžovateli tedy muselo být zřejmé, že během jednání před krajským soudem bude posudek prováděn a hodnocen jako stěžejní důkaz a že jeho úspěšnost v řízení bude záviset převážně na uplatnění námitek proti úplnosti a přesvědčivosti tohoto posudku. O to zarážející je, že v průběhu jednání před krajským soudem proti němu nijak nebrojil a veškeré námitky koncentroval až do kasační stížnosti. Krajskému soudu proto nelze vyčítat, že se s hodnocením úplnosti a přesvědčivosti posudku vypořádal pouze obecně, resp. to byl sám stěžovatel, kdo svým vlastním postupem mu nedal možnost, aby se s jeho konkrétními námitkami vůči posudku mohl podrobněji vypořádat.

[43] Nejvyšší správní soud shrnuje, že shledal pochybení při doručování posudku posudkové komise, který byl doručen přímo stěžovateli a nikoli jeho právnímu zástupci.

Tato vada však neměla vliv na zákonnost rozsudku krajského soudu, neboť soud provedl posudek jako důkaz při jednání, a stěžovatel i jeho zástupce měli dostatek prostoru se s ním seznámit a vyjádřit se k němu, případně mohli již před krajským soudem namítnout, že jim jeho obsah není vůbec znám, jak tvrdí až v kasační stížnosti. Ani zbylé kasační námitky nejsou důvodné, neboť krajský soud správně konstatoval, že posudek posudkové komise splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[44] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[45] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovaná sice byla v řízení úspěšná, právo na náhradu nákladů řízení však nemá, neboť se projednávaná věc týká důchodového pojištění (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2022

JUDr. Ivo Pospíšil
předseda senátu